א) עירובין קב., ז) [ל"ל מותר במקדש], ג) [תוספי פט"ו], ד) [פסחים סה.],

הגהות הב"ח

(h) תום' ד"ה ר' יהודה וכו' פותח ונועל בו מדקתני פותח ונועל בו משמע:

גליון הש"ם

גמ' שנועלין בו במקדש אבל לא במדינה. עיין פי״ח

מ"ד דכלים:

רבינו חננאל

בין קשור בין שאינו קשור

בין קשה בין שאינו קשה אותו פקק פוקקין בו והוא שמתוקן, כלומר שהתקינו לפקק בו. היכי דמי תיקון

וה כדאמרינן בסוף המוצא

תפילין ת"ר סוכי קוצים וחבילי עצים שהתקינן

וחבילי עצים שהתקינן לפירצה שבחצר, בזמן שקשורין ותלוין נועלין בהן בשבת ואין צ"ל ביו"ט. א"ל ר' ירמיה ולימא מר בין תלוי בין שאינו תלוי

י. והוא שקשור, כלומר כבר

נעשה בו מעשה לשום כלי. דאמר רבה ב״ב חנה א״ר יוחנן כמחלוקת כאן

בפקק החלון כך חלוקתם

בנגר הנגרר בקשור ותלוי בלבד, אבל לא לעניין

שנועלין בו במקדש אבל לא במדינה, שומטו ומניחו

בקרן זוית, שומטו ומניחו בקרן זוית, דייקינן מינה מדקתני ושומטו ומניחו, מכלל שאם הוא קשור שאם אינו יכול לשומטו

ולהניחו בקרן זיות שפיר דמי. ואמרינן מאן תנא נגר הנגרר צריך להיות קשור ותלוי ר' אליעזר, והא ר' יוחנן סבר כי חכמים

קשו וומד אינעו, ווא ר' יוחנן סבר כי חכמים חלוקין על ר' אליעזר סבירא להו כר' יהודה

דאסר בשאינו קשור ולא תלוי אבל אם הוא קשור אע"פ שאינו תלוי שרי. וא"ל ר' אבא לר' ירמיה

אנא דאמרי והוא שמתוקן אני אבור והוא שמונוקן אע״פ שאינו לא קשור ולא תלוי, כי הא מתניתא דתני בקנה שהתקינו בעה״ב להיות פותח ונועל בו,

ואמר רשב"ג מתוקן אע"פ

שאינו קשור, ואמר משמיה

רר׳ יוחנן הלכה כרשב״ג

דקאי רשב"ג כחכמים. דאקשינן היכי אמר ר' יוחנן הילכתא כרשב"ג ייחנן הילכתא

ורשב"ג שרי אע"פ דליכא

תורת כלי עליו. ור' יוחנז

קבו.

בין קשור כו'. כלומר אפילו קשירה לא לריך: והוא שמחוקן. מוכן מאתמול לכך: א"ל רבי ירמיה. אמאי פשיט ליה מר לקולא: לימא מר. דלא פליגי רבנן אלא אתלויה דרבי אליעזר בעי קשור ותלוי ואפילו קשור אם ראשו נגרר לארץ חשיב ליה רבי אליעזר כשומטו

מן הקרקע ובונה בו לכתחלה ורבנן אמרי ליה בין תלוי בין נגרר פוקקין בו ובלבד שיהא קשור: דאמר רבה בר בר חנה. בתלייה הוא דפליגי ולא בקשירה דמדמי לה לפלוגתא דנגר הנגרר והתם לדברי הכל קשור בעינן: נגר. יתד שתוקעין בחור שבמפתן ונועלין בו את הדלת: הנגרר. כדמפרש שקשור בדלת אלא שראשו נגרר לארץ: נועלין בו במקדש. דכיון דקשור בו מיוחד ועומד הוא לכך וכבר נבנה בנין זה מבעוד יום ואין בו אלא גזירת שבות מדבריהם ואין שבות במקדשה : והמונה. שאינו קשור כלל אלא כשהוא שומטו מן החור מניחו ע"ג קרקע הלכך כשתוקעו בשבת בונה הוא ואיסורא דאורייתא הוא אף במקדש: המונה מותר במקדש. דכיון דמתוקן מאתמול להכי לאו בונה הוא: שהשור ותלוי. ראשו העליון אבל ראשו התחתון מגיע לארץ: מאן סנא נגר הנגרר. אסור דבעי תרתי: ר"ה היה. דאמר גבי פקק החלון תרתי בעינן מכלל דר' יהודה

כרבנן אלמא רבנן קשירה בעו: כי

האי מנא. דאפי׳ קשירה לא בעי כרבן בים

אבין קשור בין שאינו קשור והוא שמתוקן א"ִל ר' ירמיה ולימא מר בין תלוי ובין שאינו תלוי והוא שקשור דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כמחלוקת כאן כך מחלוקת בנגר הנגרר 🌣 דתנן נגר הנגרר נועלין בו במקדש אבל לא במדינה והמונח כאן וכאן אסור ר' יהודה אומר המונח יבמקדש והנגרר במדינה ותניא איזהו נגר הנגרר ישנועלין בו במקדש אבל לא במדינה כל שקשור ותלוי וראשו מגיע לארץ ר' יהודה אומר יזה אף במדינה מותר אלא איזהו שבמדינה אסור כל שאינו לא קשור ולא תלוי ושומטו ומניחו בקרן זויָת ואמר רבי יהושע בר אבא משמיה דעולא מאן תנא נגר הנגרר ר"א היא א"ל אנא דאמרי כי האי תנא דתניא ייקנה שהתקינו בעה"ב להיות פותח ונועל בו בזמן שקשור ותלוי בפתח פותח ונועל בו אין קשור ותלוי אין פותח ונועל בו רשב"ג אומר מתוקן אע"פ שאינו קשור אמר רב יהודה בר שילת אמר רב אסי א"ר יוחנן יהלכה כרשב"ג ומי אמר רבי יוחגן הכי והתגן כל כסויי הכלים

שהחקינו. שהזמינו: אמר רב יהודה גרסינן. ולא גרסינן ואמר:

לעיל ומהאי טעמא היה מקפיד רב דס"ל שאין מטלטלין אלא בדיא אלא משום דהש"ם ידע דסבר שמואל דוה מטלטל עד עיקר המחיצהב ניחא למיפרך למה הולרך לעשות מחילה: בין קשור בין שאינו קשור והוא שמתוקן. נראה לר"ת דלאו בתיקון של מעשה אלא במחשבה בעלמא כדמוכח לקמן דאמר כרשב"ג ס"ל דאמר מתוקן אע"פ שאינו קשור דהיינו במחשבה ומשמע דלגמרי ס"ל כוותיה דגבי ר' יוחנן דוקא הוא דאמר בסמוך סבר לה כוותיה בחדה ופליג עליה בחדא ופריך ולימא מר בין תלוי בין שאינו תלוי והוא שקשור כרבי יהודה דבעי קשירה וטעמא משום טלטול ולא משום בנין דאי משום בנין מאי ראיה מנגר שלריך קשירה לפקק והא בפקק לא שייך בנין אלא תוספת אהל עראי ותוספת אהל עראי שרו רבנן בלא שום קשירה

דכל גגות (שירובין זה.) דפריך ושמואל למה ליה למיעבד הכי וקאמר זה

מטלטל כו' לאו משום דאי הוה אמר אין מטלטלין בו אלא בד' אמות

דאז הוה ניחא ליה אלא אז נמי היה קשה היכי עביד הכי כיון דמחילה מתרת לטלטל בחלר הוה כעשיית אהל עראי בתחלה ואסור כדפרישית

רש"י שכשתוקעו בשבת בונה הוא ואיסורא דאורייתא איכא ואינו משמע שיהא בו איסורא

כדמוכח במי שהוליאוהו (שם מד.):

והמונח כאן וכאן אסור. פיי

שמעון בן גמליאל דאמר מחוקן בהומנה בעלמא ואע"פ שאינו קשור: דאורייתא כיון שאינו מבטלו שסג אלא נראה לר"ח דכולה מילחא בנגר הנגרר ליכא איסורא אלא משום טלטול וכי ההיא דקנה שהתקינו בעה"ב להיות פותח ונועל בו דמיירי משום טלטול ואפ"ה

נטרנט

בעי ר״א קשור ותלוי יותר משאר כלי תשמיש שדי להם בתיקונם לפי שהם תשמיש בית מידי דהוי אכיסוי קרקעות שהחמירו בהם להצריכם בית אחיזה אע״ג דהני משום שבות™ נאסר טלטולם במקדש™ כקנים וכמקלות דלעיל אבל משום בנין ליכא איסורא כלל אפילו מדרבנן וקשה לר"תו מנלן דאפליגו רבי אליעזר ורבנן בתוספת אהל עראי כיון דאפליגו בטלטול דילמא בחד הוא דאיפליגו וחירך ר"ת בספר הישר דא"כ הוה ליה למנקט פלוגמייהו במילחא דלא שייכא ביה חוספת אהל כי ההיא דנגר הנגרר ומדנקט פלוגמי בפקק החלון דשייך ביה חוספת אהל ש״מ דפליגי באהל וליכא למימר דדווקא באהל פליגי ולא בטלטול דהא בההיא דנגר לא שייך אלא איסור טלטול אפ״ה איפלוג בה ר״א ורבנן שדע״כ איבעי לן למימר דמ״ק דנגר היינו ר״א דרבנן שרו אפילו בפקק החלון כ״ש בנגר דלא שייך איסור אהל אלא איסור טלטול אלא ודאי בתרתי פליגי דר״א אסר בפקק החלון ומשום טלטול בשאין חורת כלי גמור עליו ואפי׳ יש עליו חורת כלי גמור כגון שיש לו בית יד אסור מ"מ משום תוספת אהל עראי כיון דבטלי׳ בפקק ורבנן דשרו אפי׳ אין עליו חורת כלי דלית להו לא משום טלטול ולא משום אהל: רבי יהודה אומר בו'. ובעירובין מסקינן אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יהודה וקשה לר"י דהא שמואל גופיה סבר לעיל בפרק במה טומנין (דף ג) גבי חריות של דקל שגדרן לעלים דבמחשבה בעלמא סגי דאיממר רב (יהודה) אומר קושר ושמואל אמר חושב וקאמר המם דשמואל ס"ל כרשב"ג דאמר חריות של דקל שגדרן לעלים ונמלך עליהן לישיבה א״? לקשר וא״כ היכי קאמר הלכה כרבי יהודה דבעי קשירה משום איסור טלטול דהא לא שייך איסור בנין בההיא דנגר הנגרר אלא איסור טלטול ומשום איסור טלטול בעי רבי יהודה קשירה כדפירשתי וליכא לפרושי דבנגר הנגרר דהכא לאפוקי מאיסור בנין הוא דבעי קישור אבל משום איסור טלטול לא הוה בעי קישור אלא במחשבה בעלמא כרשב"ג א"כ מאי קא מהדר ליה ר' אבא בר כהנא לר' ירמיה אנא דאמרי כי האי תנא כו׳ דילמא מאי דלא בעי התם רשב"ג אלא מתוקן אע"פ שאינו קשור היינו משום דהתם ליכא אלא איסור טלטול דהתם ודאי לא מיירי מידי בבנין דקאמר קנה שהתקינו בעה"ב להיות פותח ונועל (א) ומדקתני פותח ונועל משמע שאינו נועל באותו קנה עלמו דהוה ליה למיתני שהתקינו לנעול בו אלא משמע שהוא כעין מפתחות שלנו שיש מהם שמושכין המנעול שבדלת לכאן ולכאן כך הקנה מושך המנעול אבל הקנה עצמו אינו במקום המנעול א״כ פשיטא דכה״ג לא שייך בנין בהאי קנה אלא משום איסור טלטול הוא' ומיהו אין ראיה מזה דבהאי קנה מיירי כדפרישית מדקתני פותח ונועל דהא כה"ג קתני בתוספתא חבילי עצים וסוכה של קולים שעשאן דלת לפירצה ולחצר אם היו קשורות ותלויות פותחין ונועלין בהן אם לאו כו׳ מיהו אומר ר״י דאפילו הוה מפרש ההיא דקנה שהתקינו כו' דשייך ביה בנין ובמקום מנעול הוה ולהכי פשיט מיניה רבי אבא בר כהנא דס"ל כרשב"ג דאמר דכי הוי מתוקן אע"פ שאינו קשור נפיק מתורת איסור בנין לא הוי אתי שפיר (דה"א) מדקאמר הש"ס בסמוך וכ"ת הכא נמי דאיכא תורת כלי עליהן והתניא חריות של דקל כו׳ והיכי מוכח מההיא דחריות של דקל דהא דאמר מחוקן אע״פ שאינו קשור היינו בלא חורת כלי אלא במחשבה בעלמא דלמא באיסור טלטול הוא דלא מלריך רשב"ג אלא מחשבה אבל באיסור בנין הוה בעי שיתקנוהו ויכינוהו ויעשו בו מעשה שיהא חורת כלי עליו על כן נראה לר"י דבהכי פליגי רבי אבא בר כהנא ורבי יוחנן ורב יהודה דעירובין (דף קב.) דאינהו סבירא להו דבההיא דנגר לא שייך אלא איסור טלטול ואיהו ס"ל דשייך בנין בנגר הנגרר ולהכי בעי קישור לאפוקי מאיסור בנין והשתא אתיא שמעתין שפיר דלא מיירי מידי באיסור בנין לא בההוא דנגר ולא בההיא דקנה והשתא נמי ההיא דקנה משום טלטול. מ"ר:

שקשור ותלוי וראשו מגיע לארץ. פירוש ראשו העליון תלוי וראשו התחתון מגיע לארץ כדפירש בקונטרס ונראה לרשב״א דאפילו שני הראשים מונחים לארך אלא שקשור דשרי במקדש והאי דנקט כהאי גוונא לאשמעינן דאפ״ה אסור במדינה והשתא אתי שפיר הא דתנן במשנה והמונח כאן וכאן אסור היינו שאינו קשור ולא תלוי כלל דאי אמרת דוקא נקט ראשו מגיע לארץ אבל שני הראשים מונחין בארץ אסור במקדש אע"פ שקשור אם כן א השתא לא הוי מונח דרבי יהודה כמונח דתנא קמא דמונח דרבי יהודה על כרחיך היינו שאינו לא קשור ולא תלוי ושומטו ומניחו בקרן זוית דאי אמרת כמו מונח דת"ק ששני ראשים מונחים בארץ אלא שקשורין היכי קאמר המונח במקדש ההוא אפילו במדינה שרי דלא אסר רבי יהודה אפילו במדינה אלא דוקא שאינו קשור כלל:

שנת הלכה ל ופכ"ו הלכה י סמג לאוין סה טוש"ע או"ח סימן שיג סעיף א: מד ג מיי׳ פכ״ו שם הלכה

בוג א ב מיי׳ פכ״ב מהלכות

מוסף רש"י

נגר הנגרר. שקשור בדלת אבל אינו תלוי, שהחבל ארוך ומתוך שנגרר אינו נראה כקשור (ערובין קב.). נועליך כקשור (ערובין קב.). בו במקדש. דשנות נעלמא הוא, דאינו בונה ממש הואיל והשור לכד. אלא הואיל ונגרר וקשור נכך, חנה הוחינ ונגרר מחזי כנונה, ואין שנות דרבנן במקדש, דלא גזרו שם (שם). המונח מותר במקדש. ר' יהודה סבר לאו נכין ממש יהודה ספר נמו בנץ נומט הוא אלא דומה לבנין ובמקדש לא גזרו שבות (שם). זה אף במדינה מותר. הואיל וקשור אע"פ שאינו מלוי **.**(DU)

מוסף תוספות

א. [ו]שייך עשיית אהל לכתחילה, ואעשיית מחיצות קפיד, והוי כדופן ג' של סוכה דחשבינן ליי (הכא) אהל. מוס' עירונין מד. ד"ס פקק. ב. אבל מד. ד״ה פקק. ב. אבל לשמואל דשרי לטלטל לא חשיב אלא תוספת אהל חשיב אלא תוספת אהל כמו דופן ד' של סוכה דחשיב לי' תוספת משום דבלא"ה משתרי. תוס' עירונין מה. ד"ה פקק. ג' שנועל ופותח בכל יום. מוס׳ הכח״ש. ד. ווזאיז שבות במקדש, [מ״מ]. ריטנ״6. ה. [ד]לא כל השבותין שוין, כי יש שגזרו במקדש. שבות שגחו במקוש. ריטנ"א. ו. א"כ. מוס' הרא"ש. ז. לר' יוחגן. ריטנ"א קכה: ד"ה אמר רנה נכ״ח [ויש מקשים נתוס׳]. ח. ודכ״ע מותר להוסיף באהל ארעי. ריטנ״ח קכה: ד"ה אמר רבה בב"ח ווים מקשים בתומ'ן. ומאי דבעי מקשים בתומ'ן. ומאי דבעי [ר"א] קשור ותלוי משום איסור טלטול. מי' הר"ן קכס: ד"ה לא נמלקו. בסמוך כאן כך בנגר הנגרר׳. וו. כדאמרי׳ ט. כדאמרי׳ בסמוך ׳כמחלוקת כאן כך מחלוקת בנגר הנגרר׳. רשנ״א קנס: ד״ה הכל. י. אבל באיסור דבנין בעי תקון כלי. תוס׳ הרא״ש. תקון כלי. מוס' הלמים, יא. הא דקאמר ימונח, כאן וכאן אסור׳ היינו בששני ראשים מונחים בארץ אע״פ שקשור. מוס' הלמ״ש.